

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa

o realizácii ústnej formy internej časti maturitnej skúšky na gymnáziu a v strednej odbornej škole v školskom roku 2010/2011 v SR

Realizácia ústnej formy internej časti maturitnej skúšky (ÚFIČ MS) sa zisťovala na gymnáziu (G) a v strednej odbornej škole (SOŠ) spolu v **53** školách, z toho na **25** G (9,96 % z celkového počtu G v SR) a v **28** SOŠ (5,71 % z celkového počtu SOŠ v SR). Zo sledovaných G bolo **8** cirkevných a **3** súkromné, v SOŠ bola **1** cirkevná, **3** súkromné. S vyučovacím jazykom slovenským a maďarským boli **4** SOŠ.

Pripravenosť škôl na ústnu formu internej časti maturitnej skúšky

Krajské školské úrady v stanovenom čase vymenovali predsedov školských maturitných komisií (ŠMK) a predsedov predmetových maturitných komisií (PMK), ktorí spĺňali požadované kvalifikačné predpoklady a dĺžku pedagogickej praxe. Riaditelia G i SOŠ ustanovili v určenom čase skúšajúcich PMK, z dôvodu nedostatočného počtu vlastných kvalifikovaných učiteľov aj z pedagogických zamestnancov iných škôl. Zloženie maturitných komisií jednotlivých predmetov bolo v súlade so všeobecne záväzným právnym predpisom. V SOŠ komisie pre všeobecno-vzdelávacie predmety pozostávali z predsedu a 2 skúšajúcich, PMK teoretickej časti odbornej zložky tvoril predseda a v závislosti od študijných odborov aj viacerí skúšajúci. V jednej PMK bol prizvaný odborník z praxe. V príslušných termínoch na návrh predmetových komisií schválili riaditelia škôl a následne predsedovia PMK maturitné zadania sledovaných všeobecno-vzdelávacích predmetov a témy teoretickej časti odbornej zložky aj s uvedením učebných pomôcok, ktoré mohli žiaci používať. V 3 školách (Bratislavský, Prešovský, Košický kraj) boli zadania potvrdené podpisom riaditeľa a predsedu PMK bez uvedenia dátumu schválenia. Počet zadaní a tém na ÚFIČ MS bol vo všetkých školách dodržaný, súčasťou bol aj zoznam všeobecných a konkrétnych pomôcok, ktoré má žiak používať. V 5 školách (Bratislavský, Trnavský kraj) sa vyskytli nedostatky v uvádzaní učebných pomôcok v maturitných zadaniach. Po predložení návrhov PMK ako formu praktickej časti odbornej zložky určili riaditelia SOŠ praktickú realizáciu a predvedenie komplexnej úlohy, obhajobu úspešnej súťažnej práce a obhajobu vlastného projektu. K obsahu odbornej zložky sa kladne vyjadrili 3 stavovské organizácie v Žilinskom a 2 v Nitrianskom kraji, svojich zástupcov do PMK nedelegovali. V kontrolovaných subjektoch boli žiaci s výsledkami klasifikácie externej časti a písomnej formy internej časti MS oboznámení včas, minimálne 10 dní pred termínom konania ÚFIČ MS. Na jednej z kontrolovaných SOŠ maturovala 1 žiačka so sluchovým postihnutím, ktorá nevyužila možnosť voľby iného predmetu, ale maturovala z cudzieho jazyka. V súlade s platnými právnymi predpismi riaditelia uznali 93 žiakom náhradu maturitnej skúšky z cudzieho jazyka získaním certifikátu na úrovni B2 jazykovej náročnosti Spoločného európskeho referenčného rámca. Dobrovoľnú MS z jedného predmetu konalo 299 žiakov, z dvoch predmetov 5 žiakov.

Priebeh a organizácia ústnej formy internej časti maturitnej skúšky

Kontrolované školy organizovali priebeh ÚFIČ MS podľa vopred vypracovaných harmonogramov, v ktorých bol podľa platnej právnej úpravy dodržaný predpísaný čas na trvanie prípravy a odpovede žiakov, rovnako ako povolený počet žiakov vyskúšaných jednotlivými PMK v jednom dni. MS konalo 9 žiakov so zdravotným znevýhodnením, ktorí požiadali o úpravy podmienok na jej vykonanie, skúšajúci ich akceptovali. Všetkým žiakom bol primerane predĺžený čas na prípravu a odpoveď, v súkromnej SOŠ žiačke so sluchovým postihnutím v II. skupine obmedzenia pomáhal tlmočník posunkovej reči. Skúšajúci členovia PMK citlivo riadili rozhovor so žiakmi, v prípade potreby im kládli pomocné a stimulačné

otázky, umožňovali im používať povolené učebné pomôcky. Pri odpovedi žiakov dbali na to, aby mali dosť času na vyjadrenie svojich myšlienok. Hodnotenie a klasifikácia odpovedí boli objektívne, v súlade s platnými školskými predpismi. Každá úloha bola na väčšine škôl hodnotená samostatne, postup výpočtu váženého priemeru dodržaný. Pri stanovení výslednej známky členovia PMK zohľadňovali aj predchádzajúci prospech žiakov. Výsledky hodnotenia jednotlivých žiakov boli porovnateľné s výsledkami hodnotenia v priebehu štúdia. V 4 školách sa vyskytli nedostatky v hodnotení. Členovia PMK nepostupovali v súlade s platnými právnymi normami, pretože nemali vopred stanovené kritériá hodnotenia, každú úlohu v maturitnom zadaní nehodnotili samostatne a výslednú klasifikáciu neurčili ako vážený priemer stupňov prospechu z odpovedí na jednotlivé úlohy. Žiaci sa správali kultivovane, nikomu z nich nebola MS prerušená. MS sa uskutočnili v priaznivej atmosfére, bez rušivých vplyvov. Predsedovia ŠMK a predsedovia PMK väčšinou plnili zodpovedne svoje povinnosti a úlohy vyplývajúce zo školského zákona. Počas ÚFIČ MS žiadneho predsedu ŠMK či PMK nebolo potrebné zastupovať.

Iné zistenia

- V 2 gymnáziách neschválili predsedovia PMK používanie ani jednej z 5 všeobecných pomôcok v ekonomike (uvedených v prílohe vyhlášky o ukončovaní štúdia na stredných školách) z dôvodu, že sú podľa ich názoru nápovedné.
- SOŠ obchodu a služieb Samuela Jurkoviča, Sklenárova 1, Bratislava bola do programu inšpekčnej činnosti zaradená na základe anonymného podnetu. Zistilo sa, že z 89 prihlásených žiakov maturitných tried konalo ÚFIČ MS len 51 žiakov (57,30 %.), ktorí splnili zákonom stanovené podmienky na jej konanie. Ostatní žiaci neukončili úspešne posledný ročník štúdia. Dôvodom bola mimoriadne vysoká absencia, nezáujem o štúdium a slabé študijné výsledky.
- Súkromná SOŠ HOST, Riazanská 75, Bratislava bola tiež zaradená do programu inšpekčnej činnosti na základe podnetu. Údajné podozrenie z neobjektívneho hodnotenia na maturitnej skúške konkrétnej žiačky sa nepotvrdilo. ÚFIČ MS konala žiačka v riadnom termíne pred určenými PMK za účasti školskej inšpektorky.
- Kontrolou prác žiakov v Súkromnej SOŠ, Fučíkova 426, Sládkovičovo z písomnej formy internej časti (PFIČ MS) maturitnej skúšky z nemeckého jazyka sa zistilo, že tieto neboli opravené v súlade s pokynmi na hodnotenie PFIČ MS z cudzích jazykov.
- V priebehu ÚFIČ MS žiakov denného štúdia študijného odboru 3917 6 02 technické a infromatické služby – v strojárstve v Súkromnej SOŠ, Fučíkova 426, Sládkovičovo, v ktorom prebiehal výchovno-vzdelávací proces v maďarskom jazyku, jeden žiak v predmetoch maďarský jazyk a literatúra a v teoretickej časti odbornej zložky mal pri odpovediach výrazné problémy s používaním vyučovacieho jazyka. Uvedený žiak napriek tomu, že absolvoval základnú školu s vyučovacím jazykom slovenským a maďarský jazyk neovládal, bol zaradený do triedy strednej školy s vyučovacím jazykom maďarským, keďže v danom odbore štúdia trieda s vyučovacím jazykom slovenským nebola zriadená. Členovia PMK začali žiaka následne skúšať v slovenskom jazyku, ale žiak neovládal odbornú terminológiu ani v tomto jazyku.
- V SOŠ vinársko-ovocinárskej, Viničky bolo zistené, že obsah 30 maturitných zadaní nepokrýval celý rozsah cieľových požiadaviek ruského jazyka, týkal sa len 10 tematických okruhov, v dôsledku čoho sa stalo, že žiak odpovedal z rovnakej témy na akú sa pripravoval druhý žiak prítomný v miestnosti.
- V Súkromnom gymnázium, Galaktická 9, Košice konali MS 10 žiaci, ktorí boli prijatí do 3. ročníka 4-ročného študijného odboru gymnázium a ktorých vzdelávanie bolo organizované externou formou realizovanou dištančne.

Záver

Krajské školské úrady zabezpečili podmienky pre zákonný priebeh ÚFIČ MS v súlade s platnými predpismi, včas vymenovali predsedov ŠMK a PMK. Riaditelia G i SOŠ ustanovili v určenom čase skúšajúcich PMK. V SOŠ komisie pre všeobecno-vzdelávacie predmety pozostávali z predsedu a 2 skúšajúcich, PMK teoretickej časti odbornej zložky tvoril predseda a v závislosti od študijných odborov aj viacerí skúšajúci. V stanovenom čase na návrh predmetových komisií schválili riaditelia škôl a následne predsedovia PMK maturitné zadania jednotlivých predmetov a témy teoretickej časti odbornej zložky aj s uvedením učebných pomôcok. Počet zadaní a tém na ÚFIČ MS vo všetkých školách dodržaný, súčasťou bol aj zoznam všeobecných a konkrétnych pomôcok, ktoré má žiak používať. V niektorých školách sa vyskytli nedostatky v uvádzaní učebných pomôcok v maturitných zadaniach. K obsahu odbornej zložky sa kladne vyjadrilo 5 stavovských organizácií, svojich zástupcov do PMK nedelegovali. Vo všetkých kontrolovaných subjektoch boli žiaci s výsledkami klasifikácie externej časti a písomnej formy internej časti MS oboznámení v stanovenom termíne. V súlade s platnými právnymi predpismi riaditelia uznali žiakom náhradu maturitnej skúšky z cudzieho jazyka získaním certifikátu. Počas MS bol dodržaný časový harmonogram, ktorý rešpektoval stanovené časové limity na prípravu a odpoveď žiakov. Dodržaný bol aj počet skúšaných žiakov v jeden deň. Hodnotenie a klasifikácia maturitnej skúšky sa realizovali takmer vo všetkých školách v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, pri stanovení výslednej známky členovia PMK zohľadňovali aj predchádzajúci prospech žiakov. Školská inšpekcia zistila v 1 škole nedostatky v oprave prác žiakov z PFIČ MS z nemeckého jazyka. Činnosť predsedov ŠMK a predsedov PMK bola v súlade so všeobecne záväzným právnym predpisom.

Odporúčania a podnety

Krajským školským úradom

- kópiu menovacích dekrétov predsedov predmetových maturitných komisií zasielať riaditeľom škôl, na ktorých sa má maturitná skúška konať
- pri vzdelávaní na získanie osvedčenia o spôsobilosti na vykonávanie funkcie predsedov školských maturitných komisií a predsedov predmetových maturitných komisií zamerať pozornosť na oblasť hodnotenia externej časti a písomnej formy internej časti ako aj ústnej formy internej časti maturitnej skúšky

Ministerstvu školstvu, vedy, výskumu a športu SR

- vo vyhláske o ukončovaní štúdia na stredných školách znížiť pre predmetovú maturitnú komisiu teoretickej časti odbornej zložky stanovený maximálny počet žiakov vyskúšaných v jednom dni vzhľadom na určenú dĺžku prípravy a odpovede žiaka
- zabezpečiť, aby inštitúcia vystavovala jazykové certifikáty z nemeckého jazyka Deutsches Sprachdiplom Stufe žiakom v dostatočnom časovom predstihu, aby mali možnosť požiadať podľa školského zákona, o náhradu maturitnej skúšky z nemeckého jazyka v aktuálnom školskom roku